EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP

VERORDENINGEN

VERORDENING No. 38/64/EEG VAN DE RAAD

van 25 maart 1964

met betrekking tot het vrije verkeer van werknemers binnen de Gemeenschap

DE RAAD VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op de artikelen 48 en 49,

Gelet op Verordening no. 15 van de Raad van 16 augustus 1961 met betrekking tot de eerste maatregelen ter verwezenlijking van het vrije verkeer van werknemers binnen de Gemeenschap [1], inzonderheid op de artikelen 46 en 52,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien de adviezen van het Europese Parlement [2],

Gezien de adviezen van het Economisch en Sociaal Comité,

Overwegende dat de afschaffing van elke discriminatie op grond van de nationaliteit tussen de werknemers van de Lid-Staten, wat betreft de werkgelegenheid, de beloning en de overige arbeidsvoorwaarden, uiterlijk aan het einde van de overgangsperiode moet zijn tot stand gebracht, met name ten einde de werknemers in staat te stellen zich vrij binnen de Gemeenschap te verplaatsen om arbeid in loondienst te verrichten, behoudens uit hoofde van openbare orde, openbare veiligheid en volksgezondheid gerechtvaardigde beperkingen;

Overwegende dat deze doelstelling, die de afschaffing inhoudt van wachttijden en andere beperkingen die een beletsel vormen voor het vrijmaken van het verkeer van werknemers, volgens plan geleidelijk moet worden bereikt voor de werknemers die ingaan op een feitelijk aanbod tot tewerkstelling als „vast tewerkgestelde", als seizoen- of als grensarbeider;

Overwegende dat het noodzakelijk is de beperkingen af te schaffen ten aanzien van de tewerkstelling binnen de Gemeenschap van de werknemers van een Lid-Staat, die een dienstverlener vergezellen of voor diens rekening de dienst verrichten op het grondgebied van een andere Lid-Staat, voor zover deze beperkingen een belemmering vormen voor het verlenen van diensten op het gebied van werkzaamheden die zijn vrijgemaakt krachtens de door de Raad vastgestelde richtlijnen ter uitvoering van het Algemeen Programma voor de opheffing van de beperkingen van het vrij verrichten van diensten [3]; dat het personeel van een dienstverlener op dezelfde wijze dient te worden behandeld wanneer de dienst wordt verricht krachtens de nationale wetgeving zonder uit hoofde van een richtlijn van de Raad te zijn vrijgemaakt;

Overwegende dat de organisatorische voorzieningen, die bij Verordening no. 15 zijn ingesteld en waardoor de aanbiedingen van en de aanvragen om werk tot elkaar worden gebracht en gecompenseerd, in stand gehouden moeten worden, evenals het Raadgevend en het Technisch Comité, die tot taak hebben de Commissie bij te staan;

Overwegende dat, in de lijn van de geleidelijke verwezenlijking van het vrije verkeer van werknemers, Verordening no. 15 gevolgd moet worden door maatregelen die betrekking hebben op een tweede etappe, aan het einde waarvan de bepalingen moeten worden vastgesteld die de doeleinden beogen te bereiken welke in de artikelen 48 en 49 van het Verdrag voor de slotfase zijn neergelegd;

---

(1) PB no. 57 van 26.8.1961, blz. 1073/61.

(2) PB no. 64 van 25.7.1962, blz. 1808/62 en 1816/62, en PB no. 61 van 19.4.1963, blz. 1291/63.

(3) PB no. 2 van 15.1.1962, blz. 36/62.

Overwegende dat het recht van alle werknemers van de Lid-Staten om de arbeid van hun keuze binnen de Gemeenschap te kunnen verrichten, met ingang van de tweede etappe moet worden bevestigd; dat daarbij tijdens die etappe aan elke Lid-Staat bepaalde mogelijkheden moeten worden gelaten om dit recht in een bepaalde streek of bepaald beroep te schorsen, wanneer er sprake is van een overschot aan arbeidskrachten of wanneer het evenwicht op de arbeidsmarkt ernstig in gevaar wordt gebracht;

Overwegende dat Verordening no. 18 [1], die de wijze van toepassing van Verordening no. 15 op artiesten en musici vaststelt, bij de inwerkingtreding van de onderhavige verordening vervalt; dat evenwel, om de geleidelijke verwezenlijking van het vrije verkeer te vergemakkelijken, waarop deze werknemers in ieder geval aan het einde van de overgangsperiode recht hebben, te hunnen opzichte voor deze tweede etappe nog bijzondere regels, die op de toestand in deze beroepen zijn afgestemd, dienen te worden gehandhaafd;

Overwegende dat bij Verordening no. 15 de discriminaties zijn opgeheven tussen de werknemers van de Lid-Staten voor wat betreft het stemrecht voor de vertegenwoordigende organen van werknemers in de onderneming; dat deze verordening vergezeld ging van een verklaring van de Raad inzake de verkiesbaarheid in elke Lid-Staat van de werknemers van de andere Lid-Staten; dat naar aanleiding van deze verklaring studies werden verricht; dat ook de discriminaties die bestaan op het gebied van de verkiesbaarheid in diezelfde organen moeten worden afgeschaft; dat het evenwel nuttig lijkt voor deze tweede etappe de verkiesbaarheid van deze werknemers afhankelijk te stellen van de bijzondere voorwaarde dat zij van stabiliteit in hun betrekking in de onderneming hebben blijk gegeven en dat zij het minimum aan ervaring hebben opgedaan dat voor de uitoefening van een mandaat in de vertegenwoordigende organen van werknemers in de onderneming noodzakelijk is;

Overwegende dat in artikel 43 van Verordening no. 15 werd bepaald dat de Lid-Staten bij hun werkgelegenheidsbeleid rekening zouden houden met de toestand van de arbeidsmarkt in de overige Lid-Staten; dat in een tweede etappe aan deze bepaling een meer tastbare inhoud dient te worden gegeven, enerzijds door duidelijker vast te stellen dat de werknemers van de Lid-Staten ten aanzien van het aanvaarden van een betrekking, ongeacht hun nationaliteit, op gelijke voet moeten worden behandeld, en anderzijds door voor deze werknemers de feitelijke uitoefening van dit recht te vergemakkelijken door het treffen van voorzieningen ter verkrijging van een beter inzicht in de arbeidsmarkt in de Gemeenschap;

Overwegende dat er een nauw verband bestaat tussen het vrije verkeer van werknemers, de werkgelegenheid en de beroepsopleiding, voor zover deze erop gericht is werknemers in staat te stellen in te gaan op feitelijke aanbiedingen van werk uit andere gebieden van de Gemeenschap; dat derhalve de problemen die met deze onderwerpen verband houden, niet meer elk afzonderlijk maar in hun onderlinge samenhang moeten worden bestudeerd, daarbij tevens rekening houdend met de werkgelegenheidsproblemen in regionaal verband, en dat de Lid-Staten derhalve moeten streven naar een coördinatie op gemeenschapsniveau van het werkgelegenheidsbeleid,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD :

[1] PB no. 23 van 3.4.1962, blz. 722/62.

EERSTE DEEL

WERKNEMERS EN HUN FAMILIE

TITEL I

WERKNEMERS

Hoofdstuk 1

Tewerkstelling van werknemers

Artikel 1

1. Iedere onderdaan van een Lid-Staat heeft het recht, op het grondgebied van een andere Lid-Staat en onder de in deze verordening gestelde voorwaarden, arbeid in loondienst te verrichten in een betrekking waarvan het openstaan aan het bevoegde arbeidsbureau is medegedeeld.

De werknemer aan wie het aldus is toegestaan op het grondgebied van een Lid-Staat arbeid in loondienst te verrichten, kan in elke streek en in elk beroep ingaan op elke nieuwe aanbieding van werk, behoudens toepassing van de bepalingen van artikel 2.

2. Iedere werknemer die onderdaan van een Lid-Staat is, die woonachtig is op het grondgebied van

een Lid-Staat en wiens werkgever op het grondgebied van een andere Lid-Staat krachtens de wetgeving van deze Staat dan wel overeenkomstig een richtlijn van de Raad uit hoofde van artikel 63, lid 2, van het Verdrag, diensten verricht, heeft het recht om, in overeenstemming met de bepalingen van deze verordening, al dan niet vergezeld van zijn werkgever, voor diens rekening zijn werkzaamheden te verrichten.

Artikel 2

1. Wegens een overschot aan arbeidskrachten in een bepaalde streek of een bepaald beroep kan elke Lid-Staat in deze streek of dit beroep de toepassing van artikel 1 schorsen :

a) aan het begin van elk kwartaal,

b) bij wijze van uitzondering in de loop van het kwartaal, indien het evenwicht op de arbeidsmarkt ernstig in gevaar wordt gebracht.

2. Deze Lid-Staat is gehouden deze maatregel, overeenkomstig artikel 26, lid 2, ter kennis van de Commissie te brengen, met opgaaf van de redenen die deze maatregel rechtvaardigen. Het Raadgevend Comité, bedoeld in artikel 39, wordt hiervan in kennis gesteld.

3. In ieder geval moet, indien, binnen twee weken nadat mededeling is gedaan van een openstaande betrekking, geen geschikte gegadigde is gevonden, die tot de normale arbeidsmarkt van de desbetreffende Lid-Staat behoort, de arbeidsvergunning worden afgegeven aan iedere gegadigde die onderdaan is van een Lid-Staat en die niet tot die markt behoort.

Artikel 3

1. De overeenkomstig artikel 2, lid 1, genomen maatregelen zijn niet van toepassing op grensarbeiders.

Onder „grensarbeider" wordt verstaan de werknemer die, terwijl hij woonachtig is op het grondgebied van een van de Lid-Staten, waarheen hij in beginsel dagelijks of ten minste éénmaal per week terugkeert, op het grondgebied van een andere Lid-Staat werkzaam is.

2. Indien op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening tussen twee Lid-Staten grenszones bestaan, moet de betrokkene, om als grensarbeider te worden aangemerkt, woonachtig en werkzaam zijn in een zone die zich in beginsel over een breedte van 20 km aan beide zijden van de gemeenschappelijke grens uitstrekt.

Indien na de inwerkingtreding van deze verordening twee Lid-Staten in onderlinge overeenstemming verzoeken zodanige zones van in beginsel 20 km breedte in te stellen, worden deze bij verordening van de Commissie vastgesteld. Hetzelfde geldt, indien twee aangrenzende Lid-Staten later in onderlinge overeenstemming verzoeken de breedte van hun grenszones op meer dan 20 km vast te stellen.

3. Na goedkeuring van de betrokken Lid-Staten stelt de Commissie bij verordening de lijst vast van de gemeenten die in deze zones zijn gelegen.

Artikel 4

1. De overeenkomstig artikel 2, lid 1, genomen maatregelen zijn niet van toepassing op de werknemers bedoeld in artikel 1, lid 2,

a) wanneer die werknemers deel uitmaken van het gespecialiseerde personeel of van het personeel dat een vertrouwenspostie inneemt,

b) wanneer zij vallen onder een richtlijn die de Raad krachtens artikel 63, lid 2, van het Verdrag heeft vastgesteld,

c) indien zij niet behoren tot de sub *a*) en *b*) bedoelde groepen werknemers, wanneer de duur van de dienstverrichting niet langer is dan een maand.

Het bepaalde sub *a*) wordt toegepast overeenkomstig bijlage 1.

2. Indien deze werknemers echter het beroep van artiest of musicus uitoefenen en hun bezoldiging beneden de in bijlage 2 vermelde bedragen ligt, kunnen de overeenkomstig artikel 2, lid 1, genomen maatregelen op hen worden toegepast.

Artikel 5

1. De overeenkomstig artikel 2, lid 1, genomen maatregelen zijn niet van toepassing op de werknemers voor wie een op naam gestelde aanbieding van werk is gedaan, indien deze aanbieding van bijzondere aard is op grond van :

a) redenen die verband houden met het beroep, te weten de specialisatie, het vertrouwelijke karakter van de aangeboden betrekking of vroegere beroepsbindingen;

b) familiebanden, hetzij tussen de werkgever en de gevraagde werknemer, hetzij tussen deze laatste en een werknemer die ten minste sedert een jaar regelmatig in de onderneming werkzaam is;

c) het feit dat het leidinggevend personeel betreft, dat noodzakelijk is voor de goede gang van zaken in de onderneming en dat medegaat met een werkgever die zijn bedrijf geheel of gedeeltelijk van het ene naar het andere land overbrengt.

Het bepaalde sub *a*) en *b*) wordt toegepast overeenkomstig bijlage 1. Het bepaalde sub *a*) wordt op artiesten en op musici toegepast overeenkomstig bijlage 2.

2. De in lid 1 bedoelde werknemers ontvangen de arbeidsvergunning, tenzij de betrokkene zijn verzoek motiveert met een schijnaanbod of een schijnovereenkomst.

Artikel 6

1. De overeenkomstig artikel 2, lid 1, genomen maatregelen zijn op het grondgebied van een Lid-Staat niet van toepassing op :

a) de werknemer die op dit grondgebied gedurende een jaar regelmatige arbeid heeft verricht en zijn werkzaamheden in hetzelfde beroep wenst voort te zetten;

b) de werknemer die op dat grondgebied regelmatige arbeid heeft verricht hetzij gedurende twee jaar of gedurende 27 maanden in de loop van drie achtereenvolgende jaren, hetzij als seizoenarbeider gedurende 20 maanden in de loop van drie achtereenvolgende jaren, ongeacht het beroep of de streek waarin betrokkene zijn werkzaamheden wenst voort te zetten.

2. Op de werknemer die na het verkrijgen van de in lid 1, sub *b*), genoemde rechten elke arbeid in loondienst op het grondgebied van een Lid-Staat heeft beëindigd, zijn de overeenkomstig artikel 2, lid 1, genomen maatregelen niet van toepassing, wanneer hij wenst in te gaan op een aanbieding van werk op het grondgebied van deze Staat gedurende 2 jaren na beëindiging van bovengenoemde arbeid. Deze termijn wordt verlengd met de periode waarin de betrokkene eventueel zijn militaire dienstplicht heeft vervuld.

3. Het bepaalde in de leden 1 en 2 is op de werknemer van toepassing, ongeacht zijn woonplaats.

4. De perioden van regelmatige arbeid, vervuld vóór 1 september 1961, worden voor de toepassing van dit artikel voor de helft in aanmerking genomen; de perioden van regelmatige arbeid vervuld na 1 september 1961 worden in hun geheel in aanmerking genomen.

5. De bepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing op de in artikel 1, lid 2, bedoelde werknemers.

Artikel 7

1. Met perioden van regelmatige arbeid in de zin van artikel 6, lid 1, worden gelijkgesteld perioden van afwezigheid die in totaal 40 dagen per jaar niet te boven gaan, alsook jaarlijkse vakantie en het verlof ten gevolge van ziekte, moederschap, arbeidsongeval of beroepsziekte.

2. Perioden van onvrijwillige werkloosheid die door het bevoegde arbeidsbureau als zodanig is erkend, perioden van afwezigheid wegens langdurige ziekte en perioden voor het vervullen van militaire dienstplicht worden niet als perioden van regelmatige arbeid aangemerkt; zij laten echter de geldigheid van de perioden van regelmatige arbeid die daarvóór zijn vervuld, of die welke uit hoofde van het vorige lid zijn erkend, onverlet, mits de werknemer zijn arbeid hervat :

a) in geval van werkloosheid, zodra hem overeenkomstig de nationale wetgeving arbeid is aangeboden,

b) in geval van ziekte of vervulling van militaire dienstplicht, uiterlijk 30 dagen na afloop daarvan.

Deze perioden worden echter voor ten hoogste 40 dagen gelijkgesteld met perioden van regelmatige arbeid, voor zover deze 40 dagen niet reeds geheel zijn verbruikt voor de in lid 1 genoemde perioden van afwezigheid.

3. Voor de toepassing van het bepaalde in de leden 1 en 2 op seizoenarbeiders :

a) worden alleen in aanmerking genomen jaarlijkse vakantie en het verlof ten gevolge van ziekte, moederschap, arbeidsongeval of beroepsziekte, alsook de perioden van onvrijwillige werkloosheid en de perioden van afwezigheid wegens langdurige ziekte;

b) vormt het in acht nemen van de in lid 2, sub *b*), bedoelde termijn van 30 dagen voor langdurige ziekte geen voorwaarde voor de geldigheid van de periode welke daaraan voorafgaand werd vervuld, indien de arbeidsovereenkomst van de betrokken werknemer tussentijds afloopt.

Hoofdstuk 2

Gelijkheid van behandeling

Artikel 8

Behoudens de toepassing van artikel 2, verzekert iedere Lid-Staat de gelijkheid van behandeling tussen zijn eigen onderdanen en die van de andere Lid-Staten voor wat betreft de mogelijkheid om in te gaan op een betrekking die op zijn grondgebied open staat.

Artikel 9

1. De werknemer die onderdaan is van een Lid-Staat, mag op het grondgebied van de andere Lid-Staten niet op grond van zijn nationaliteit anders worden behandeld dan de nationale werknemers. Hij geniet dezelfde bescherming en dezelfde behandeling als deze laatsten met betrekking tot alle aanstellings- en arbeidsvoorwaarden, met name met betrekking tot beloning en ontslag; ten aanzien van de in artikel 1, lid 2, bedoelde werknemers is deze regeling van kracht voor zover de arbeidsverhouding is onderworpen aan het recht van de Lid-Staat op wiens grondgebied de dienst wordt verricht.

2. De in artikel 1, lid 1, bedoelde werknemer geniet eveneens gelijkheid van behandeling inzake de toetreding tot vakorganisaties, inzake het stemrecht voor en de verkiesbaarheid in de vertegenwoordigende organen van werknemers in de onderneming.

Ten einde verkiesbaar te zijn, moet hij gedurende drie jaar op het grondgebied van de desbetreffende Lid-Staat in dezelfde onderneming werkzaam zijn geweest. Hij moet de voorwaarden vervullen, die aan de nationale werknemers worden gesteld, met uitzondering van die welke van de nationaliteit afhankelijk zijn. De regelingen waarbij in de Lid-Staten een gunstiger behandeling aan onderdanen uit de andere Lid-Staten wordt toegekend, worden gehandhaafd.

3. Bepalingen van collectieve of individuele arbeidsovereenkomsten of van enige andere collectieve regeling inzake de tewerkstelling, de beloning en de overige arbeidsvoorwaarden zijn van rechtswege nietig voor zover daarbij discriminerende voorwaarden worden opgelegd of toegestaan ten opzichte van werknemers die onderdaan zijn van andere Lid-Staten.

Artikel 10

De werknemer die onderdaan is van een Lid-Staat en die regelmatig is tewerkgesteld op het grondgebied van een andere Lid-Staat, geniet dezelfde rechten en dezelfde voordelen als de nationale werknemers ten aanzien van het verwerven van woongelegenheid.

Artikel 11

1. De arbeidsbureaus van iedere Lid-Staat verlenen bijstand bij het zoeken naar een betrekking op dezelfde wijze als zij deze verlenen aan eigen onderdanen :

a) aan onderdanen van de andere Lid-Staten, die regelmatig op het grondgebied van die Lid-Staat verblijven en die voldoen aan de voorwaarden gesteld voor de afgifte of de verlenging van een arbeidsvergunning,

b) aan grensarbeiders,

c) aan seizoenarbeiders, die, na afloop van hun arbeidsovereenkomst, seizoenarbeid of andere arbeid in loondienst wensen te verrichten.

2. De arbeidsbureaus van iedere Lid-Staat verlenen aan onderdanen van de andere Lid-Staten die niet op het grondgebied van eerstgenoemde Lid-Staat woonachtig zijn alle mogelijke bijstand bij het zoeken naar een betrekking.

Artikel 12

De werknemer die onderdaan is van een Lid-Staat en die regelmatig is tewerkgesteld op het grondgebied van een andere Lid-Staat, kan op dezelfde wijze en onder dezelfde voorwaarden als de nationale werknemers het onderwijs op vakscholen en in scholingscentra volgen.

Artikel 13

De wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die in een Lid-Staat de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, per onderneming, per bedrijfstak, per streek of op nationaal niveau, in aantal of in percentage, beperken, zijn niet van toepassing op werknemers die onderdaan van een andere Lid-Staat zijn.

Artikel 14

1. De bepalingen van artikel 13 vormen geen belemmering voor het vaststellen door de Lid-Staten van contingenten seizoenarbeiders voor het verrichten van bepaalde bijzondere werkzaamheden, met name in de landbouw en de levensmiddelenindustrie. De lijst van die werkzaamheden moet binnen twee maanden na de inwerkingtreding van deze verordening door iedere belanghebbende Lid-Staat aan de Commissie worden medegedeeld.

2. Onder seizoenarbeider wordt verstaan de werknemer die, ongeacht de wijze waarop hij in dienst is genomen, zich naar een van de Lid-Staten begeeft om er voor rekening van één of meer werkgevers arbeid met een seizoenkarakter te verrichten, waarvan de duur acht maanden niet te boven mag gaan, behoudens indien op grond van bijzondere omstandigheden de werkzaamheden waarmee hij op grond van zijn overeenkomst is belast, niet

binnen die termijn zijn beëindigd, en die gedurende de duur van de arbeid op het grondgebied van genoemde Lid-Staat verblijft. Onder arbeid met een seizoenkarakter dient te worden verstaan de arbeid die van het seizoen afhankelijk is en zich automatisch jaarlijks herhaalt.

Hoofdstuk 3

Criteria voor indienstneming

Artikel 15

1. De indienstneming van een werknemer die onderdaan is van een Lid-Staat, voor een betrekking in een andere Lid-Staat, mag niet krachtens wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen of krachtens collectieve overeenkomsten of andere collectieve regelingen onderworpen zijn aan medische, beroeps- of andere criteria die op grond van de nationaliteit van de betrokkene discriminerend zijn ten opzichte van de criteria die gelden voor werknemers die onderdaan zijn van de andere Lid-Staat en dezelfde werkzaamheid wensen uit te oefenen.

2. De werknemer die in het bezit is van een op naam gestelde aanbieding van werk van een werkgever uit een andere Lid-Staat dan die waarvan hij onderdaan is, mag niet aan een onderzoek naar vakbekwaamheid worden onderworpen, tenzij de werkgever bij het doen van de aanbieding uitdrukkelijk daarom heeft verzocht.

Artikel 16

De werkgever vermeldt in de voor hem bindende aanbieding van werk aan de werknemers van een Lid-Staat, die niet woonachtig zijn op het grondgebied van de Lid-Staat waar de betrekking vacant is, de voornaamste arbeidsvoorwaarden die met deze aanbieding samenhangen.

TITEL II

FAMILIE VAN DE WERKNEMERS

Artikel 17

1. Met de werknemer die onderdaan is van een Lid-Staat en die regelmatig op het grondgebied van een andere Lid-Staat is tewerkgesteld, mogen zich vestigen ongeacht hun nationaliteit :

a) zijn echtgenoot en zijn kinderen beneden de leeftijd van 21 jaar,

b) de bloedverwanten in opgaande en nederdalende lijn van deze werknemer en van zijn echtgenoot, die te zijnen laste komen.

2. De Lid-Staten begunstigen de toelating van alle andere familieleden die ten laste komen van en die inwonen bij de in lid 1 bedoelde werknemer.

3. Voor de toepassing van de leden 1 en 2 moet de werknemer de beschikking hebben over een woning voor zijn familie, die in het gebied waar hij werkt voor de nationale werknemers als normaal wordt beschouwd.

Artikel 18

1. De overeenkomstig artikel 17, lid 1, toegelaten echtgenoot en kinderen van een werknemer die onderdaan is van een Lid-Staat en regelmatig is tewerkgesteld op het grondgebied van een andere Lid-Staat, hebben het recht, ongeacht hun nationaliteit, arbeid in loondienst op het grondgebied van de andere Lid-Staat te verrichten. Dat recht kan te hunnen opzichte slechts worden beperkt, voor zover de overeenkomstig artikel 2, lid 1, genomen maatregelen op de werknemer zelf van toepassing zijn, maar in geen geval indien deze overeenkomstig artikel 6, lid 1 sub *a*), het recht heeft zijn werkzaamheden voort te zetten.

2. De onderdaan van een Lid-Staat die op het grondgebied van een andere Lid-Staat, waar hij gedurende meer dan twee jaar regelmatig woonachtig is, arbeid anders dan in loondienst verricht, alsmede zijn echtgenoot en zijn kinderen beneden de leeftijd van 21 jaar of te zijnen laste komend, krijgen, ongeacht hun nationaliteit, toestemming ieder beroep in loondienst uit te oefenen op het gehele grondgebied van die Lid-Staat.

Artikel 19

De echtgenoot van een onderdaan van een Lid-Staat, die de nationaliteit van een andere Lid-Staat bezit, ontvangt zonder meer vergunning ieder beroep in loondienst uit te oefenen op het gehele grondgebied van de eerste Lid-Staat onder dezelfde voorwaarden als die welke gelden voor de eigen onderdanen van deze Staat.

Artikel 20

De echtgenoot en de kinderen van een onderdaan van een Lid-Staat, die een gezinsbedrijf uitoefent op het grondgebied van een andere Lid-Staat, zijn vrijgesteld van iedere vergunning voor het verrichten van arbeid in dat bedrijf.

Artikel 21

De kinderen van een onderdaan van een Lid-Staat, die op het grondgebied van een andere Lid-Staat regelmatige arbeid verricht of heeft verricht, worden, indien zij regelmatig op het grondgebied van die Lid-Staat woonachtig zijn, onder dezelfde voorwaarden als de eigen onderdanen van deze Staat toegelaten tot het algemeen onderwijs, het leerlingstelsel en de beroepsopleiding.

De Lid-Staten moedigen ieder initiatief aan, waardoor deze kinderen dit onderwijs onder zo gunstig mogelijke omstandigheden kunnen volgen.

TITEL III

ARBEIDSVERGUNNING

Artikel 22

1. Ieder die, overeenkomstig de bepalingen van de titels I en II, het recht heeft op het grondgebied van een andere Lid-Staat arbeid in loondienst te verrichten, ontvangt te dien einde een arbeidsvergunning die door het land van tewerkstelling wordt afgegeven en waaruit dat recht blijkt.

2. De arbeidsvergunning :

a) is, behoudens de op grond van artikel 2 gerechtvaardigde beperkingen, geldig voor het gehele grondgebied van de Lid-Staat die haar heeft afgegeven;

b) kan, behoudens gedurende het eerste jaar of indien zij is afgegeven voor de in artikel 1, lid 2, bedoelde werknemers, niet tot één bepaalde werkgever worden beperkt;

c) heeft een geldigheidsduur van ten minste één jaar; gedurende het eerste jaar kan de geldigheidsduur evenwel worden teruggebracht tot de duur van de arbeidsovereenkomst of van de bindende toezegging op grond waarvan de arbeidsvergunning wordt verleend;

d) kan worden beperkt tot de duur welke voor het verrichten van de arbeid door de in artikel 1, lid 2, bedoelde werknemers is voorzien;

e) wordt zonder meer afgegeven en verlengd, behoudens in de gevallen waarin de overeenkomstig artikel 2, lid 1, genomen maatregelen op de werknemer van toepassing zijn.

3. In afwijking van het bepaalde in lid 2 is de aan een grensarbeider verleende arbeidsvergunning geldig :

a) voor ieder beroep in loondienst;

b) voor de gehele grenszone van het land van tewerkstelling, wanneer grenszones in de zin van artikel 3, lid 2, bestaan of worden ingesteld;

c) voor de duur van één jaar, terwijl zij zonder meer wordt verlengd.

4. De werknemer die aan de in de artikel 6, lid 1 sub *b*), artikel 18, lid 2, of artikel 19 gestelde voorwaarden voldoet, ontvangt een arbeidsvergunning van onbeperkte duur waaruit zijn recht blijkt om ieder beroep in loondienst uit te oefenen onder dezelfde voorwaarden als die welke gelden voor nationale werknemers.

Dit zelfde geldt voor de in artikel 18, lid 1, genoemde familieleden, indien de werknemer waarvan zij afhankelijk zijn de in artikel 6, lid 1 sub *b*), genoemde voorwaarden vervult op het ogenblik dat zij hun aanvraag indienen.

5. De arbeidsvergunning kan de werknemers slechts worden ontnomen door de autoriteit die haar heeft uitgereikt.

Artikel 23

1. In afwijking van de bepalingen van artikel 22,

a) is de in artikel 4, lid 1 sub *a*), bedoelde werknemer vrijgesteld van een arbeidsvergunning, wanneer de duur van de dienstverrichting een periode van een maand niet overschrijdt; overschrijdt zij de periode van een maand wel, dan wordt de arbeidsvergunning zonder meer voor de duur van de dienstverrichting verleend;

b) is de in artikel 4, lid 1 sub *b*), bedoelde werknemer vrijgesteld van een arbeidsvergunning, wanneer de duur van de dienstverrichting een periode van drie maanden niet overschrijdt; overschrijdt zij de periode van drie maanden wel, dan wordt de arbeidsvergunning zonder meer verleend voor de duur van de dienstverrichting;

c) is de in artikel 4, lid 1 sub *c*), bedoelde werknemer vrijgesteld van een arbeidsvergunning wanneer de duur van de dienstverrichting een periode van een maand niet overschrijdt;

d) verkrijgt de in artikel 1, lid 2, bedoelde werknemer die het beroep van artiest of musicus uitoefent, indien zijn beloning ten minste gelijk is aan de in bijlage 2 vermelde bedragen, de arbeidsvergunning zonder meer voor de duur van zijn dienstverrichting;

e) kan, voor wat seizoenarbeiders betreft, de Lid-Staat op het grondgebied waarvan de werknemer zijn arbeid gaat verrichten, besluiten, de arbeidsvergunning te vervangen door de arbeidsovereenkomst die door de dienst voor arbeidsvoorziening of een officiële missie tot aanwerving

van arbeidskrachten van die Lid-Staat is gewaarmerkt. In dat geval geeft de arbeidsovereenkomst aan de betrokkene het recht zijn werkzaamheden als seizoenarbeider op het gehele grondgebied van de betrokken Lid-Staat te verrichten en is een ander document niet vereist.

2. De werknemer die krachtens deze verordening het recht heeft arbeid te verrichten, kan zijn werkzaamheden beginnen te verrichten zodra de aanvraag om een arbeidsvergunning bij het bevoegde arbeidsbureau is ingediend.

Indien het een werknemer betreft, als bedoeld in artikel 4, lid 1 sub *a*) en *c*), moet de werkgever vóór het begin van de dienstverrichting de vermoedelijke duur daarvan aan dit arbeidsbureau mededelen.

TWEEDE DEEL

TOT ELKAAR BRENGEN EN COMPENSATIE VAN AANBIEDINGEN VAN EN AANVRAGEN OM WERK

TITEL I

TAAK VAN DE DIENSTEN VOOR ARBEIDSVOORZIENING DER LID-STATEN EN VAN DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1

De diensten voor arbeidsvoorziening der Lid-Staten

Artikel 24

1. De centrale diensten voor arbeidsvoorziening van de Lid-Staten werken met elkaar en met de Commissie samen, ten einde tot een gemeenschappelijk optreden te komen op het gebied van de compensatie van aanbiedingen van en aanvragen om werk binnen de Gemeenschap en van de plaatsing van werknemers die hieruit voortvloeit.

2. Daartoe blijven de gespecialiseerde diensten die de Lid-Staten [1] krachtens Verordening no. 15 hebben aangewezen, tot taak hebben de werkzaamheden op de hierbovengenoemde gebieden te organiseren en zowel met elkaar als met de diensten van de Commissie samen te werken.

De Lid-Staten stellen de Commissie onverwijld in kennis van elke wijziging die optreedt in de aanwijzing van deze diensten. De Commissie maakt deze wijziging ter informatie bekend in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

3. Binnen twee maanden na de inwerkingtreding van deze verordening deelt elke Lid-Staat aan de Commissie mede :

a) de lijst van de regionale diensten wier taak het is tot de in artikel 27, lid 1 sub *a*), beoogde compensatie over te gaan;

b) de lijst van de in artikel 27, lid 2, bedoelde plaatselijke diensten.

4. De Commissie maakt de lijst van de in het voorgaande lid bedoelde diensten en iedere daarin aangebrachte wijziging ter informatie bekend in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Artikel 25

De Lid-Staten gaan, met name door hun centrale diensten voor arbeidsvoorziening, in samenwerking met de Commissie en met het Raadgevend en het Technisch Comité, onderscheidenlijk bedoeld in de artikelen 39 en 47, over tot :

a) het verzamelen, controleren en verspreiden van de gegevens over de vraagstukken inzake het vrije verkeer en de werkgelegenheid van werknemers op nationaal niveau en in het bijzonder tot het bijeenbrengen van de gegevens over de stand en de ontwikkeling van de arbeidsmarkt;

b) het bevorderen en uitvoeren van alle studies inzake werkgelegenheid en werkloosheid, die zij noodzakelijk achten voor het uitwerken van de politiek inzake het vrije verkeer van werknemers binnen de Gemeenschap.

Artikel 26

1. Aan het einde van de maand volgende op het einde van ieder kalenderkwartaal verstrekt de in artikel 24, lid 2, bedoelde gespecialiseerde dienst

[1] PB no. 48 van 23.6.1962, blz. 1511/62.

van iedere Lid-Staat aan het in artikel 32 genoemde Europese Coördinatiebureau :

a) inlichtingen in de vorm van statistische gegevens betreffende het aantal aanbiedingen van en aanvragen om werk per beroep, die bij hem ten behoeve van een compensatie met aanbiedingen van en aanvragen om werk van andere Lid-Staten staan ingeschreven, alsmede de inlichtingen betreffende het aantal tot stand gekomen plaatsingen die betrekking hebben op onderdanen van de Lid-Staten en van niet-Lid-Staten;

b) een samenvattend rapport waarin de stand en de ontwikkeling van de werkgelegenheid in elke streek, in het bijzonder in verband met de migratie, worden aangegeven. In dit rapport zullen in het bijzonder de tekorten aan arbeidskrachten per beroep en de toestand in de gebieden en de beroepen, waarin nog niet gebruikte overschotten aan arbeidskrachten bestaan, worden aangegeven; het zal ook gegevens bevatten over de werkzaamheden van de in artikel 24, lid 3 sub *a*), bedoelde regionale diensten.

2. De in artikel 24, lid 2, bedoelde gespecialiseerde dienst doet het Europees Coördinatiebureau de in artikel 2, lid 2, voorgeschreven kennisgeving, vergezeld van de vereiste bijzonderheden, toekomen :

a) tegelijk met de driemaandelijkse rapporten, waarvan sprake is in lid 1 van dit artikel, wanneer artikel 2, lid 1 sub *a*), wordt toegepast;

b) onmiddellijk na de schorsing van artikel 1, wanneer artikel 2, lid 1 sub *b*), wordt toegepast.

3. Bij de op grond van lid 1 verstrekte inlichtingen en in het krachtens hetzelfde lid uitgebrachte rapport wordt rekening gehouden met de bijzondere positie van grens- en seizoenarbeiders.

4. Bij de beoordeling van de toestand van hun arbeidsmarkt leggen de Lid-Staten de uniforme criteria aan welke door de Commissie, overeenkomstig de resultaten van de werkzaamheden die het Technisch Comité uit hoofde van artikel 48, sub *d*), heeft verricht, en na advies van het Raadgevend Comité zijn vastgesteld.

Artikel 27

1. Onder het gezag van de centrale diensten :

a) kunnen de overeenkomstig artikel 24, lid 3 sub *a*), aangewezen regionale diensten rechtstreeks onderling overgaan tot compensatie van aanbiedingen van en aanvragen om werk;

b) kunnen andere regionale diensten rechtstreeks met elkaar samenwerken, inzonderheid

— wanneer het op naam gestelde aanbiedingen van werk betreft,

— wanneer het erom gaat een bijzondere compensatie tot stand te brengen tussen plaatsen met een tekort en plaatsen met een overschot aan arbeidskrachten die elkaar aanvullen,

— om de compensatie ten aanzien van seizoenarbeiders zoveel mogelijk te bespoedigen;

c) kan eveneens een rechtstreekse samenwerking tot stand worden gebracht tussen openbare gespecialiseerde diensten voor arbeidsbemiddeling voor bepaalde beroepen of categorieën van personen.

2. De overeenkomstig artikel 24, lid 3 sub *b*), aangewezen plaatselijke diensten zijn onder het gezag van de centrale diensten belast met de compensatie ten aanzien van grensarbeiders.

Artikel 28

1. De uitvoerende organen ingesteld bij geldende bilaterale overeenkomsten tussen de Lid-Staten, kunnen hun werkzaamheden ter bevordering van de compensatie van aanbiedingen van en aanvragen om werk voortzetten, in het bijzonder wanneer het gaat om groepen van een zekere omvang of wanneer de compensatie betrekking heeft op verscheidene gebieden.

2. De in artikel 24, lid 2, bedoelde gespecialiseerde diensten delen in de kwartaalrapporten die zij ter uitvoering van artikel 26 aan het Europees Coördinatiebureau verstrekken, de bereikte resultaten en de bij de werkzaamheden van voornoemde uitvoerende organen eventueel ondervonden moeilijkheden mede.

Artikel 29

1. De Commissie stelt aan het begin van elk jaar een verslag op betreffende de toestand van de arbeidsmarkten binnen de Gemeenschap, zulks op de grondslag van de door de gespecialiseerde diensten van de Lid-Staten op grond van artikel 26, lid 1, verstrekte inlichtingen en rapporten en eventueel op de grondslag van door de Lid-Staten gedane aanvullende opgaven.

Het verslag van de Commissie bevat tevens aanwijzingen omtrent de prognoses van de Lid-Staten ten aanzien van de ontwikkeling van hun arbeidsmarkt.

2. De Lid-Staten bestuderen te zamen met de Commissie het in lid 1 bedoelde verslag, ten einde bij hun werkgelegenheidsbeleid rekening te kunnen houden met de toestand van de arbeidsmarkt van de andere Lid-Staten en ten einde de beschikbare betrekkingen zoveel mogelijk bij voorrang te doen innemen door onderdanen van deze Staten.

3. Aan het einde van ieder jaar stelt de Commissie in nauwe samenwerking met de Lid-Staten een vergelijking op tussen de in dit verslag vervatte prognoses en het verkeer van arbeidskrachten dat daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. De Lid-Staten houden rekening met de uitkomsten van die vergelijking bij de opstelling van hun prognoses voor het volgende jaar, ten einde bij te dragen tot het verkrijgen van een beter evenwicht tussen de aanbiedingen van en aanvragen om werk binnen de Gemeenschap.

Artikel 30

1. Voorts houden de bevoegde diensten van de Lid-Staten geregeld onderling contact met elkaar, ten einde inlichtingen met betrekking tot de vooruitzichten uit te wisselen, die, al naar gelang van de gevallen, betrekking hebben op de behoeften aan arbeidskrachten of op de beschikbare arbeidskrachten, per beroep en per beroepskwalificatie. Op grond van deze inlichtingen pogen zij passende aanbiedingen van of aanvragen om werk te vinden.

2. Wanneer een Lid-Staat aldus kennis geeft van de aanwezigheid van beschikbare arbeidskrachten en wanneer, in een andere Lid-Staat, daarmee overeenkomende niet op naam gestelde aanbiedingen van werk, per beroep en per beroepskwalificatie, door een arbeidsbureau worden geregistreerd, worden deze aanbiedingen zo spoedig mogelijk ter kennis van de bevoegde diensten van eerstgenoemde Lid-Staat gebracht. Deze geven binnen vijftien dagen te kennen of, en in hoeverre, het hun mogelijk is aan deze aanbiedingen te voldoen; deze termijn bedraagt acht dagen, wanneer het om seizoenarbeiders gaat. Vervolgens delen zij binnen drie weken de lijst van de namen van de beschikbare werknemers mede.

Hoofdstuk 2

De Commissie

Artikel 31

De Commissie onderneemt of bevordert in samenwerking met de betrokken Lid-Staat of Lid-Staten alle studies en onderzoekingen die nuttig zijn voor het verkrijgen van inzicht in de stand en de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de Gemeenschap in haar geheel, in een bepaalde streek of in een bepaalde bedrijfstak, alsmede voor het beoordelen van de op de arbeidsmarkt bestaande mogelijkheden.

Artikel 32

Het Europees bureau voor het coördineren van de compensatie van aanbiedingen van en aanvragen om werk, dat bij Verordening no. 15 is ingesteld en in de onderhavige verordening „Europees Coördinatiebureau" wordt genoemd, behoudt als algemene taak op gemeenschapsniveau het tot elkaar brengen en de compensatie van aanbiedingen van en aanvragen om werk te bevorderen en blijft in het bijzonder belast met de vervulling van alle technische taken die krachtens deze verordening ter zake op de Commissie rusten.

Artikel 33

In het kader van de bij het vorige artikel verleende opdracht, behoudt het Europees Coördinatiebureau in het bijzonder tot taak :

a) de praktische werkzaamheden die op gemeenschapsniveau noodzakelijk zijn ten aanzien van het tot elkaar brengen en de compensatie van aanbiedingen van en aanvragen om werk, alsmede van de daaruit voortvloeiende verplaatsingen van werknemers tussen de Lid-Staten, te coördineren en de resultaten ervan na te gaan;

b) te dien einde ertoe bij te dragen dat op bestuurlijk en technisch gebied een gemeenschappelijk optreden wordt bevorderd;

c) indien hieraan bijzondere behoefte blijkt te bestaan, de aanbiedingen van en de aanvragen om werk waarvan de compensatie door de in artikel 24, lid 2, bedoelde gespecialiseerde diensten zal worden tot stand gebracht, tot elkaar te brengen, zulks in overeenstemming met voornoemde diensten;

d) de aanbiedingen van en de aanvragen om werk die rechtstreeks aan de Commissie worden gericht door te zenden naar deze diensten, alsmede zich op de hoogte te stellen van het gevolg dat daaraan is gegeven.

Artikel 34

1. Het Europees Coördinatiebureau brengt alle inlichtingen bijeen over de compensatie en plaatsing op gemeenschapsniveau, in het bijzonder :

a) de in de artikelen 25 en 26 bedoelde inlichtingen;

b) de gegevens, verkregen uit ingevolge artikel 31 verrichte studies en onderzoekingen.

2. Het geeft van deze inlichtingen en gegevens een samenvatting, waarin alle nuttige informaties over de verwachte ontwikkeling van de arbeidsmarkt, zowel op het niveau van de Gemeenschap als op nationaal en regionaal niveau, tot uitdrukking komen.

3. Het maakt deze informaties zo spoedig mogelijk bekend aan de betrokken diensten van de Lid-Staten, met name aan de in artikel 24, lid 2, bedoelde gespecialiseerde diensten.

Artikel 35

Het Europees Coördinatiebureau deelt de inlichtingen met betrekking tot de in artikel 2 bedoelde gebieden en beroepen onverwijld mede aan de Lid-Staten en met name aan de in artikel 24, lid 2, bedoelde gespecialiseerde diensten en aan het Raadgevend en het Technisch Comité.

Artikel 36

1. Het Europees Coördinatiebureau stelt in samenwerking met het Technisch Comité standaarddocumenten op, waarvan het algemeen gebruik kan bijdragen tot vergemakkelijking en bespoediging van het gemeenschappelijk optreden.

2. Het neemt deel aan de organisatie van bezoeken, stages en programma's voor verdere scholing als bedoeld in artikel 37.

3. Het zorgt voor of draagt bij tot de samenstelling van alle gespecialiseerde documentaties op het gebied van compensatie en plaatsing op gemeenschapsniveau, met name van die welke betrekking hebben op :

— beroepsmonografieën,

— een vergelijkende lijst van die beroepen waarin het verkeer van arbeidskrachten tussen de Lid-Staten voornamelijk plaatsvindt; deze lijst wordt opgesteld in samenwerking met het Raadgevend en het Technisch Comité.

4. Het stelt een jaarlijks overzicht op van de werkzaamheden op het gebied van compensatie en plaatsing in het kader van de Gemeenschap, waaruit ook de bereikte resultaten blijken.

TITEL II

AANVULLENDE MAATREGELEN

Hoofdstuk 1

Verdere scholing van het personeel dat op het gebied van compensatie deskundig is

Artikel 37

De bevoegde autoriteit van iedere Lid-Staat of de door deze autoriteit daartoe aangewezen dienst organiseert te zamen met de Commissie en de bevoegde autoriteiten van de andere Lid-Staten bezoeken en dienstreizen van ambtenaren uit de andere Lid-Staten, onder de voorwaarden en op de wijze, vast te stellen door de Commissie, na advies van het Technisch Comité.

Voorts draagt genoemde autoriteit bij tot het opstellen en ten uitvoer brengen van programma's voor verdere scholing van het deskundige personeel.

Hoofdstuk 2

Beroepsopleiding

Artikel 38

1. Wanneer uit het onderzoek van de inlichtingen en de rapporten die krachtens artikel 26 aan het Europees Coördinatiebureau zijn verstrekt, blijkt dat het wenselijk is om bijzondere maatregelen te nemen op het gebied van de versnelde beroepsopleiding van bepaalde groepen van werknemers, ten einde het in bepaalde streken van de Gemeenschap bestaande tekort aan arbeidskrachten aan te vullen, onderzoekt de Commissie welke maatregelen moeten worden genomen in het kader van de toepassing van het besluit van de Raad van 2 april 1963 houdende vaststelling van de algemene beginselen voor de toepassing van een gemeenschappelijk beleid met betrekking tot de beroepsopleiding [1].

2. De Lid-Staten stellen de Commissie in kennis van de tussen hen gesloten overeenkomsten inzake de organisatie van cursussen voor versnelde beroepsopleiding.

---

[1] PB no. 63 van 20.4.1963, blz. 1338/63.

DERDE DEEL

ORGANEN BELAST MET HET TOT STAND BRENGEN VAN EEN NAUWE SAMENWERKING TUSSEN DE LID-STATEN OP HET GEBIED VAN HET VRIJE VERKEER EN DE TEWERKSTELLING VAN WERKNEMERS

TITEL I

RAADGEVEND COMITÉ

Artikel 39

Het bij Verordening no. 15 ingestelde Raadgevend Comité blijft in functie.

Het behoudt tot taak de Commissie ter zijde te staan bij de bestudering van vraagstukken die, op het gebied van het vrije verkeer en de tewerkstelling van de werknemers, de uitvoering van het Verdrag en van de voor zijn toepassing genomen maatregelen medebrengt.

Artikel 40

Aan het Raadgevend Comité blijft onder meer opgedragen :

a) de vraagstukken inzake het vrije verkeer en de tewerkstelling te bestuderen in het kader van het beleid van elk der Lid-Staten met betrekking tot de arbeidsmarkt, ten einde te komen tot coördinatie op gemeenschapsniveau van het werkgelegenheidsbeleid van de Lid-Staten ter bevordering van de economische ontwikkeling, alsmede van de verwezenlijking van een beter evenwicht op de arbeidsmarkt binnen de Gemeenschap;

b) in het algemeen de gevolgen van de toepassing van deze verordening en van eventuele aanvullende bepalingen te bestuderen;

c) eventueel bij de Commissie met redenen omklede voorstellen tot herziening van deze verordening in te dienen;

d) op verzoek van de Commissie of eigener beweging met redenen omklede adviezen uit te brengen over algemene of principiële vraagstukken, in het bijzonder over de uitwisseling van gegevens betreffende de ontwikkeling van de arbeidsmarkt, over het verkeer van werknemers tussen de Lid-Staten, over programma's of maatregelen ter bevordering van de beroepsvoorlichting en, overeenkomstig artikel 38, van de beroepsopleiding, alsmede over de huisvesting van werknemers, een en ander ter bevordering van het vrije verkeer en de tewerkstelling, en over elke vorm van bijstand ten behoeve van de werknemers en hun familie, met inbegrip van de sociale verzorging.

Artikel 41

1. Het Raadgevend Comité bestaat uit zesendertig leden, te weten voor elke Lid-Staat twee vertegenwoordigers van de Regering, twee vertegenwoordigers van de vakorganisaties van werknemers en twee vertegenwoordigers van de vakorganisaties van werkgevers.

2. Voor elke Lid-Staat en voor elke in lid 1 genoemde categorie wordt een plaatsvervanger benoemd.

3. Het mandaat van de leden en de plaatsvervangers duurt twee jaar. Zij zijn herbenoembaar.

Artikel 42

De leden en de plaatsvervangers van het Raadgevend Comité worden door de Raad benoemd. Bij de samenstelling van het Comité streeft de Raad ten aanzien van de vertegenwoordiging van de vakorganisaties van werknemers en werkgevers naar een billijke vertegenwoordiging van de verschillende belanghebbende sectoren van het economisch leven.

De lijst van de leden en plaatsvervangers wordt door de Raad ter informatie in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekendgemaakt.

Artikel 43

Het Raadgevend Comité staat onder voorzitterschap van een lid van de Commissie of diens vertegenwoordiger, die niet aan de stemming deelnemen. Het vergadert ten minste twee keer per jaar. Het wordt bijeengeroepen door de voorzitter,

hetzij op diens initiatief, hetzij op verzoek van ten minste een derde van de leden.

Het secretariaat wordt gevoerd door de diensten van de Commissie.

Artikel 44

De voorzitter kan personen of vertegenwoordigers van lichamen, die over een uitgebreide ervaring beschikken op het gebied van werkgelegenheid en verkeer van werknemers, uitnodigen om als waarnemer of deskundige aan de vergaderingen deel te nemen. De voorzitter kan zich doen bijstaan door technische adviseurs.

Artikel 45

1. Het Raadgevend Comité kan zich slechts geldig uitspreken wanneer ten minste twee derden van de leden aanwezig zijn.

2. De adviezen worden met redenen omkleed; zij worden vastgesteld bij volstrekte meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen; zij gaan vergezeld van een nota waarin de mening van de minderheid is neergelegd, wanneer deze daarom verzoekt.

Artikel 46

Het reglement van orde van het Raadgevend Comité blijft van kracht. Indien het Raadgevend Comité besluit er wijzigingen in aan te brengen, treedt het gewijzigde reglement in werking na door de Raad, op advies van de Commissie, te zijn goedgekeurd.

TITEL II

TECHNISCH COMITÉ

Artikel 47

Het bij Verordening no. 15 ingestelde Technisch Comité blijft in functie.

Het behoudt tot taak de Commissie ter zijde te staan bij de voorbereiding, de bevordering, en het toezicht op de resultaten van alle technische werkzaamheden en maatregelen voor de toepassing van deze verordening en van eventuele aanvullende bepalingen.

Artikel 48

Aan het Technisch Comité blijft onder meer opgedragen :

a) ten aanzien van alle technische vraagstukken inzake het vrije verkeer en de tewerkstelling van werknemers, de samenwerking tussen de betrokken bestuursinstellingen van de Lid-Staten te bevorderen en te vervolmaken;

b) procedures uit te werken voor de organisatie van de gemeenschappelijke werkzaamheden der betrokken bestuursinstellingen;

c) het verzamelen van gegevens die de Commissie van nut zijn, en het verrichten van studies en onderzoekingen die in deze verordening zijn voorgeschreven, te vergemakkelijken, de uitwisseling van gegevens en ervaring tussen de betrokken bestuursinstellingen te bevorderen;

d) in technisch opzicht de harmonisatie te bestuderen van de criteria volgens welke de Lid-Staten de toestand op hun arbeidsmarkt beoordelen.

Artikel 49

1. Het Technisch Comité omvat voor iedere Lid-Staat één van de regeringsvertegenwoordigers die zitting hebben in het Raadgevend Comité. Iedere Lid-Staat wijst zijn vertegenwoordiger aan.

2. Onder de andere vertegenwoordigers van de Regering, die als leden of als plaatsvervangers in het Raadgevend Comité zitting hebben, wijst iedere Lid-Staat een plaatsvervanger aan.

3. Een vertegenwoordiger van de Hoge Autoriteit van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal en een vertegenwoordiger van de Commissie van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie kunnen deelnemen aan de werkzaamheden van het Technisch Comité, maar zijn niet stemgerechtigd.

Artikel 50

Het Technisch Comité staat onder voorzitterschap van een lid van de Commissie of diens vertegenwoordiger. De voorzitter en de leden van het Comité kunnen zich doen bijstaan door technische adviseurs.

Het secretariaat wordt gevoerd door de diensten van de Commissie.

Artikel 51

De voorstellen en adviezen van het Technisch Comité worden aan de Commissie voorgelegd en ter kennis gebracht van het Raadgevend Comité. Zij gaan vergezeld van een nota waarin de meningen van de verschillende leden van het Comité zijn neergelegd, wanneer deze daarom verzoeken.

Artikel 52

Het Reglement van Orde van het Technisch Comité blijft van kracht. Indien het Technisch Comité besluit er wijzigingen in aan te brengen, treedt het gewijzigde reglement in werking na door de Raad, op advies van de Commissie, te zijn goedgekeurd.

VIERDE DEEL

SLOTBEPALINGEN

Artikel 53

1. Deze verordening tast noch de bepalingen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal met betrekking tot de werknemers met erkende vakbekwaamheid in een beroep in de kolenmijn- en staalindustrie, noch die van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie inzake de toegang tot gekwalificeerde arbeid op het gebied van de kernenergie, noch de ter uitvoering van deze Verdragen vastgestelde bepalingen aan.

2. Deze verordening is echter wel van toepassing op de in lid 1 bedoelde categorieën werknemers, alsook op hun familieleden, voor zover hun rechtspositie niet in de daar genoemde Verdragen of bepalingen is geregeld.

3. Deze verordening laat onverlet de verplichtingen der Lid-Staten welke voortvloeien uit bijzondere betrekkingen die zij onderhouden met bepaalde niet-Europese landen of gebieden als gevolg van tegenwoordige of vroegere institutionele banden.

De werknemers van deze landen of gebieden, die overeenkomstig deze bepaling, arbeid in loondienst verrichten op het grondgebied van één van deze Lid-Staten, kunnen geen beroep doen op de bepalingen van deze verordening op het grondgebied van de overige Lid-Staten.

Artikel 54

Deze verordening laat onverlet :

a) de rechten, verkregen door onderdanen van een Lid-Staat, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze verordening reeds arbeid in loondienst verrichten op het grondgebied van een andere Lid-Staat;

b) de bepalingen van het nationale recht van een Lid-Staat, die gunstiger zijn voor de werknemers van de andere Lid-Staten en hun familieleden;

c) de rechten en verplichtingen voortvloeiende uit een tussen twee of meer Lid-Staten gesloten verdrag of overeenkomst die voor de onderdanen van die Lid-Staten een gunstiger regeling inhoudt.

Artikel 55

De Lid-Staten mogen geen nieuwe discriminerende beperkingen of procedures invoeren op de in artikel 48, lid 2, van het Verdrag bedoelde gebieden, noch discriminerende beperkingen of procedures die niet door deze verordening zijn opgeheven, verscherpen.

Artikel 56

De Commissie stelt de uitvoeringsmaatregelen vast, nodig voor de toepassing van deze verordening. Zij handelt in nauwe samenwerking met de centrale bestuursinstellingen van de Lid-Staten, zowel inzake vraagstukken van algemene of principiële aard als inzake technische problemen met betrekking tot de toepassing van deze verordening.

Artikel 57

De huishoudelijke uitgaven van de in het derde deel bedoelde Comités worden geboekt op de begroting der Europese Economische Gemeenschap en wel in de afdeling van de Commissie.

Artikel 58

Deze verordening is van toepassing op de grondgebieden van de Lid-Staten en geldt voor hun onderdanen onverminderd het bepaalde in de

artikelen 17 en 18 en behoudens de beschikkingen die de Raad krachtens artikel 227, lid 2, van het Verdrag voor de Franse overzeese departementen mocht vaststellen.

Artikel 59

Bij de inwerkingtreding van deze verordening, treden de Verordening no. 15 van de Raad en no. 18 van de Commissie buiten werking.

Artikel 60

Vóór 31 december 1967 legt de Commissie aan de Raad een ontwerp-verordening voor ter bereiking van de in de artikelen 48 en 49 van het Verdrag voor de slotfase vastgestelde doeleinden. Tot aan de inwerkingtreding van die verordening blijft de onderhavige verordening van toepassing.

Deze verordening treedt in werking op 1 mei 1964.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke Lid-Staat.

Gedaan te Brussel, 25 maart 1964.

Voor de Raad
De Voorzitter
H. FAYAT

BIJLAGE 1

Zie artikel 4, lid 1 sub *a*), en artikel 5, lid 1 sub *a*) en *b*)

Voor de toepassing van artikel 4, lid 1 sub *a*), en van artikel 5, lid 1 sub *a*) en *b*) :

1. Verstaat men onder de term „specialisatie" een hoge graad van vakbekwaamheid of een weinig voorkomende vakbekwaamheid voor werkzaamheden of voor een beroep, waarvoor bijzondere vakkennis is vereist. Met name wordt daaronder bij seizoenarbeiders, die per contingent zijn geworven, de voorman begrepen.

Voor de toepassing van artikel 4, lid 1 sub *a*), verstaat men onder „gespecialiseerd persone el" evenwel het vaste personeel van de betrokken dienstverlener, ten aanzien waarvan deze, wanneer hij bij het bevoegde arbeidsbureau de arbeidsvergunning aanvraagt, verklaart dat het hem dient te vergezellen of de dienst voor zijn rekening dient te verrichten, omdat dit personeel slechts zeer moeilijk vervangbaar zou zijn zonder de dienstverrichting ernstig te belemmeren, ook al beschikt dit personeel slechts over een beperkte vakbekwaamheid.

2. Duiden de termen „het vertrouwelijke karakter van de betrekking" en „vertrouwenspositie" betrekkingen aan, waarvan de vervulling volgens de gebruiken van het land waarheen de werknemer zich begeeft, bijzondere relaties van vertrouwelijke aard tussen de werkgever en de werknemer vereist.

3. Bestaan „vroegere beroepsbindingen", wanneer een werkgever verzoekt om aanstelling op het grondgebied van een Lid-Staat van een werknemer die in de laatste vier jaar reeds ten minste 12 maanden bij hem op hetzelfde grondgebied heeft gewerkt.

4. Verstaat men onder „familiebanden" bloed- of aanverwantschap tot in de tweede graad tussen een werkgever en een werknemer en bloedverwantschap in de eerste graad tussen twee werknemers.

BIJLAGE 2

Zie artikel 4, lid 2, artikel 5, lid 1 sub *a*), en artikel 23, lid 1 sub *d*)

1. Voor de toepassing van artikel 5, lid 1 sub *a*), op werknemers die artiest of musicus van beroep zijn, kan de specialisatie niet worden betwist voor werknemers wier maandelijkse beloning, vermeld in de ter ondersteuning van de aanvrage om de arbeidsvergunning overgelegde arbeids-

overeenkomst, ten minste gelijk is aan de tegenwaarde van 400 rekeneenheden E.M.O. Wanneer deze werknemers niet de volledige tijd werkzaam zijn en wanneer hun geen maandelijkse beloning is gewaarborgd, moet hun beloning ten minste 25 rekeneenheden E.M.O. per werkdag bedragen.

2. De van twee of meer werkgevers gedurende een zelfde periode ontvangen beloning wordt bij de berekening van de in het eerste lid bedoelde bedragen niet te zamen gerekend.

3. Als artiest en musicus in de zin van deze bijlage worden beschouwd werknemers die beroepshalve optreden hetzij in openbare of besloten voorstellingen in theaters, auditieruimten of in amusementsgelegenheden, hetzij in radio- of televisieuitzendingen, hetzij voor film- of grammofoonopnamen.